

BAKANLAR KOMİTESİ

Kararlar

17 Eylül 2025

1537. Toplantı, 15-17 Eylül 2025 (DH)

H46-38 **Batı ve Diğerleri** grubu (**Başvuru** No. 33097/96) ve Elvan (**Başvuru** No. 64937/19) Türkiye aleyhine

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının icrasının denetimi

Referans belge

CM/Notlar/1537/H46-38

Kararlar

Bakanlar Komitesi

1. Bu davaların, polis ve güvenlik güçlerinin aşırı güç kullanımı, gözaltı ve sorgu sırasında işkence ve kötü muamele, barışçıl gösterilerin dağıtılması sırasında aşırı güç kullanımı ve öldürme ile ilgili soruşturmaların ve cezai kovuşturmaların etkisizliğine ilişkin olduğunu hatırlatmıştır (Sözleşmenin 2. ve 3. maddelerinin usuli ihlalleri).

Bireysel tedbirler ile ilgili olarak

2. *Batı ve Diğerleri* ile *Hasan Köse* davalarında, geçerli zamanaşımı süreleri nedeniyle başka bireysel tedbirlerin alınmasının mümkün olmadığını hatırlatmış; yetkilileri, *Elvan* davasıyla ilgili yeniden açılan soruşturmanın kapsamı ve sonucu hakkında bilgi vermeye davet etmiştir;

3. Yetkilileri, *Tutakbala* davasında soruşturmanın resen yeniden açılması olasılığını değerlendirmeye bir kez daha davet etmiş; *Özçelik* ve *Canan* davalarında hangi diğer tazminat yollarının mevcut olabileceğini düşünceleri yönündeki taleplerini yinelemiştir;

4. Yetkilileri, *Avcıoğlu* davasındaki başvurunun, yeniden açılan yargılamada kovuşturma yapılmaması kararına itiraz etmek için Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapıp yapmadığı konusunda bilgi vermeye davet etmiştir;

5. Ciddi insan hakları ihlallerinin cezasız kalmaması için soruşturmaların hızlı bir şekilde yürütülmesinin önemini vurgulayarak, *bu konuda* gecikme yaşanmasını derin bir üzüntüyle karşılamış ve yetkilileri, *Şimşek ve Diğerleri*, *Gasyak ve Diğerleri*, *Amine Güzel*, *Başbilen*, *Mızrak ve Atay*, *Hasan Yaşar ve Diğerleri* davalarını zaman aşımına uğramadan önce, Sözleşme'ye uygun bir şekilde sonuçlandırılmasını sağlamak için çabalarını iki katına çıkarmaları konusunda şiddetle teşvik etmiştir;

Genel tedbirler ile ilgili olarak

6. Soruşturmaların ve cezai kovuşturmaların süresi, disiplin soruşturmalarının etkinliği, eylemlerin sınıflandırılması ve cezaların hafifletilmesine ilişkin uygulamalarda alınan geniş kapsamlı tedbirleri ve bunların olumlu etkilerini memnuniyetle karşılamış; sağlanan kapsamlı yerel içtihat örnekleriyle bunu teyit etmiş ve Anayasa Mahkemesinin bu konudaki içtihatlarının Sözleşmenin gereklilikleriyle uyumlu bir uygulama sergilediğini de kaydetmiştir.

7. İşkence ile mücadele ve sürekli yargı reformlarına bağlılıklarını yeniden teyit eden yetkililerin yüksek düzeydeki kararlı siyasi mesajlarını memnuniyetle karşılamış; Anayasa Mahkemesinin ihlal tespit ettiği durumlarda etkili soruşturmaların yapıldığını ve cezaların infaz edildiğini gösteren örnekleri de ilgiyle kaydetmiştir.

8. Önceki kararlarını hatırlatarak, yetkilileri bir kez daha aşağıdakileri sağlamaya davet etmiştir: 1) Sözleşme'nin 2. ve 3. maddeleri kapsamına giren suçlarla ilgili olarak devlet görevlilerine yönelik soruşturmalar için idari izin verilmesi prosedürüne ilişkin *Elvan* kararında tespit edilen eksiklikleri gidermek için alınan veya öngörülen tedbirler hakkında bilgi; 2) Yaşamın kaybedilmesinden sorumlu olduğu iddia edilen devlet görevlilerinin sorumluluğunun bulunduğu davalarda ispat yükümlülüğünün devlete ait olduğunu gösteren Anayasa Mahkemesinin örnek kararları; 3) Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin (hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını öngören) uygulanmasının ve 2. ve 3. madde kapsamındaki suçlarda faillerin cezasız kalmasını önlemedeki etkinliğinin tam değerlendirmesini sunmaya.

9. Devlet görevlilerinin eylemlerine ilişkin soruşturmaların ve cezai kovuşturmaların etkisizliği konusundaki uzun süredir devam eden sorunları ele almak amacıyla alınan bir dizi genel tedbir yoluyla kayda değer gelişmeler ve ilerleme sağlandığını belirterek, *Batı ve Diğerleri* davasının incelemesini kapatma kararı almış ve Nihai Karar CM/ResDH(2025)263'ü kabul etmiştir; yetkilileri, paragraf 8'de belirtilen açık kalan konularla ilgili genel tedbirlerin incelenmesini *Elvan* ve *Hasan Köse* davaları çerçevesinde sürdürmeye ve bunlarla ilgili bilgileri Eylül 2026 sonuna kadar sunmaya davet etmiştir.